

Kumpulassa katseltiin 1960-luvun urheilufilmejä

Viialassa kuvattiin 1960-luvulla ainutlaatuista materiaalia urheilukilpailuista

Tarja Antola

Tarja Antola

Kumpulan leirikeskukseen Viialaan kokoontui lauantaina 22.4. Viialan Virin urheiluveteraaneja, seura-aktiiveja sekä muita urheilun ystäviä muistelemaan 1960-luvun urheilu-saavutuksia. Tilaisuudessa esitettiin filmimateriaalia vuosien 1962–64 yleisurheilukisoista Viialan urheilukentältä, jossa suorituksia seurasi parhaimmillaan monituhattainen yleisö. Materiaali koostuu viialalaisten opettajien **Antti Kaukisen** ja **Pentti Perttulan** kuvaamista kaitafilmeistä, jotka on digitoitu. Hankkeen puuhamiehenä on toiminut Virin urheiluveteraaneihin kuuluva **Risto Laitinen**.

Mäkihyppyä Virin majalla

Mykkäfilmeillä esiintyvät muun muassa seiväshyppääjät **Pentti Nikula**, **Timo Koskela** ja **Risto Ankio** sekä yhdysvaltalaiset **John Cramer** ja vesilahtelais-syntyinen pituushyppääjä **Pentti Eskola**. Vuoden 1963 kisoissa Eskola hyppäsi kahdeksan metriä, mutta hiekan valuttua hyppyjälkeen pituudeksi mitattiin 799. Jos kahdeksan metriä olisi jäänyt voimaan, olisi Eskola ollut seitsemäs kahdeksan metrin ylittäjä maailmassa.

– Kyllähän se silloin harmitti, mutta ei enää myöhemmin, kun Helsingin olympiastadionilla hyppäsin 804, jolla pääsi maailmassa viiden sakkiiin, kertoo Kumpulassa tilaisuuteen osallistunut, nykyisin Tampereella asuva Eskola.

Eskolan ensimmäinen seura oli Vesilahden Veikot, mutta kilpaurallaan poliisimies edusti Tampereen Poliisi-Urheilijoita. 1950-luvulla Eskola on ollut yhden vuoden myös Viialan Virin jäsen. Virin puheenjohtaja **Aake Piirto** edellytti poikien liittyvän seuraan, jos nämä halusivat kilpailla palkinnoista Virin majalla järjestetyissä kisoissa, jossa hiihrettiin ja hypättiin mäkeä.

– Liityin seuraan, hyppäsin mäkeä ja olin kolmas. Kaksi hyppyä piti pysyä pystyssä ja minä pysyin. Kolmannen hyppäsin niin lujaa kuin pystyin ja kieren alas jälle. Sen jälkeen en uskaltanut enää laskea mäkeä. Keväällä olin kaksi kertaa mukana myös maastojuoksuharjoituskisoissa. Siinä oli minun Virin edustukseni, Eskola toteaa.

Urheilijat esikuvina

Virissä 1980-luvulta -90-luvun puoliväliin toiminut,

Seiväshyppääjänä ja muusikona tunnettu Jouko Mäki-Loiluoma musisoi Yhden Joukon Yhtyeen kanssa.

seuran entinen puheenjohtaja **Seppo Aalto** muistelee, kuinka hän 1960-luvun alussa nuorena poikana pyöräili Lempäälän puolelta Viialan urheilukentälle katsomaan kisoja ja kuuluisia urheilijoita.

– Katselin kentän puolella seiväshyppytelineiden vieressä, kun mestarit hypäsivät. He olivat siihen aikaan meidän idoleitamme. Kisojen jälkeen menimme saunan taakse omille hypypaikoille ja kuvittelimme olevamme Nikuloita ja Ankioita, Seppo Aalto kertoo.

Virin parhaat koolla

Viialan Virin parhaana tytötuurheilijana vuonna 1958 palkittu **Leena Ilmivalta** (o.s. Anttila) tapasi monen kymmenen vuoden tauon jälkeen Kumpulassa Risto Ankion ja Timo Koskelan, joista Ankio palkittiin vuonna 1958 Virin parhaana miesten ja Koskela nuorten sarjassa. Ilmivalta muistaa, kuinka hän poseerasi seiväsmiesten kanssa Viialan Sanomien kuvassa.

– Olen ollut kovin kiitollinen, että olin mukana Virissä. Viri koulutti minua, ja muutenkin urheiluaika oli hyvää aikaa. Se säästi monelta pahalta. Tykkäsin kauheasti kaikesta urheilusta, mutta kolmiottelussa menestyin yleensä parhaiten, Ilmivalta kertoo.

Ilmivalta ja Timo Koskela muistelevat Lapin koulun opettajaa **Into Korpista**, joka Ilmivallan mukaan oli Virin sielu. Koskelan mukaan Korpinen ja Rasin koulun opettaja **Rafael Tarkki** innostivat lapsia muun muassa telinevoimisteluun.

– Sen seurauksena minä voitin vuonna 1952 Suomen voimistelijain Valkeakoskella koulun suurjuhlissa, jossa 9-vuotiaana kilpailin 13-vuotiaiden sarjassa. Leuhkin aina sillä, että päihitin Tampereen Sisun

Kumpulassa tilaisuuteen osallistuivat muun muassa Seppo Aalto (vas.), Kauko Heikkilä, Matti Landström, Timo Koskela, Risto Ankio, Arvo Mikkonen ja Pentti Eskola.

Viialan kentällä yleisurheilukisoja kaitafilmanneen Pentti Perttulan lapset Jukka Perttula, Tuija Oksanen ja Terttu Perttula kertovat isänsä kuvanneen myös koulu- ja perhetapahtumia.

Katso video ja kuvat

Hannu Rantakarin, josta tuli Tokion olympialaisten pronssimitalimies telinevoimistelussa hyyssä, Timo Koskela kertoo.

Virin yleisurheilukisoja kuvanneen opettaja Pentti Perttulan lapset, pääkaupunkiseudulla nykyisin asuvat **Tuija Oksanen**, **Terttu Perttula** ja **Jukka Perttula** kertovat isänsä kuvanneen ahkerasti monenlaista muu-

takin, kuten kouluelämää ja perhetapahtumia.

– Isä teki 1960-luvun alussa myös animaatioita esimerkiksi verenkierron koulun käyttöön, Terttu Perttula kertoo.

Perttula toimi johtaja-opettajana ja asui perheineen Heinäsuon koululla, minkä lisäksi opetti lukiossa ja työväenopistossa. Perttula oli myös taiteilija ja kunnan taideasiamies.

Urheilun extreme-tapahtumia

Digitoidut filmit luovutettiin tilaisuudessa Risto Ankiole, Timo Koskelalle, Risto Laitiselle, Pentti Perttulan lapsille, Pentti Eskolalle, Akaan Seudulle, Viialan Virille ja Seivästallin ry:lle, joka kehittää seiväshyppyn valmennus- ja kilpailutoimintaa sekä vaalii perinteitä. Seivästallia tilaisuudessa edustaneen **Raimo Eskolan** mukaan

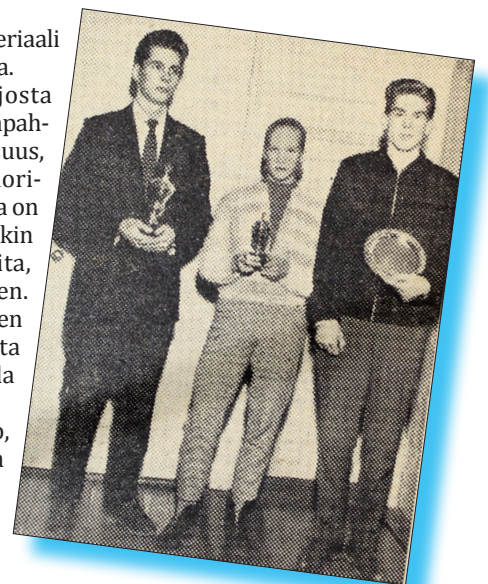
Leena Ilmivalta (o.s. Anttila) tapasi Risto Ankion (oik.) ja Timo Koskelan monen kymmenen vuoden jälkeen Kumpulassa. Kaikki kolme ovat urheilleet Virissä.

Viialan filmimateriaali on ainutlaatuista.

– Tällaista, josta selviää kilpailutapahtuman kokonaisuus, yleisömäärä, suorituspaiikat ja jossa on mukana muidenkin lajien urheilijoita, ei ole tullut eteen. Tämä on sellainen perinneteko, jota saa hakea, Eskola kiittelee.

Eskola kertoo, että Viialassa 1960-luvulla vallalla ollut seiväshyppybuumi oli urheiluilmiö, jota esiintyi myös muilla paikkakunnilla. Eskolan mukaan lajin suosiot nostattivat muun muassa maailmanennätysmies Pentti Nikula sekä terässeipään vaihtuminen lasikuituun.

– Maailmanennätys ja taipuvat lasikuituseipäät tekivät seiväshyppystä ext-

Viialan Sanomat kertoi 4.12.1958 Virin palkituista: Risto Ankio (vas.), Leena Anttila (nyk. Ilmivalta) ja Timo Koskela.

reme-tapahtuman, jolla oli sekä suuri viihde- että urheiluarvo, Eskola toteaa.